

Experiment gesloten cannabisketen nuttig en haalbaar, uitvoering stelt hoge eisen.

Het experiment met een 'gesloten cannabisketen' is nuttig en haalbaar. De uitvoering ervan stelt hoge eisen aan teelt, distributie, verkoop, preventie en toezicht. Daarom moeten duidelijke voorwaarden gesteld worden aan de ketenpartners ten aanzien van kwaliteit, veiligheid en integriteit. Ook zijn een gedegen procesevaluatie en vergelijkend effectonderzoek nodig.

In haar advies aan de ministers van Justitie en Veiligheid en voor Medische Zorg en Sport gaat de commissie in op hoe de gesloten cannabisketen er uit zou kunnen zien en hoe het effect hiervan op volksgezondheid, criminaliteit, veiligheid en overlast gemeten kan worden.

Teelt, distributie en verkoop

Een beperkt aantal betrouwbare, hooggekwalificeerde telers zal gecontracteerd moeten worden om een voldoende gevarieerd assortiment cannabis te leveren. De cannabis moet voldoen aan hoge kwaliteitseisen en te volgen zijn via een track and trace systeem. De distributie naar verkopers moet overzichtelijk en veilig zijn, zodat inmenging vanuit en 'weglekken' van cannabis naar het criminele circuit wordt voorkomen. De commissie pleit ook voor het beperken van transportbewegingen met cannabis. Daarom moet de handelsvoorraad tenminste voldoende zijn voor één dag. De verkoopprijs moet marktconform zijn. Als buffer tegen te hoge marges tussen kostprijs en verkoopprijzen kan een opslag worden geheven, waarmee een fonds voor preventie van cannabisgebruik en verslaving kan worden gevoed.

Gezondheid en preventie

Regulering kan suggereren dat cannabis niet schadelijk is voor de gezondheid omdat de overheid toeziet op de kwaliteit. Daarbij komt dat cannabis vooral in combinatie met tabak wordt gebruikt. De commissie vindt daarom dat het experiment gepaard moet gaan met preventieve aandacht voor de gezondheidsschade die zowel cannabisgebruik als het roken van tabak kan veroorzaken.

Toezicht en handhaving

Toezicht en handhaving in het experiment moeten zoveel mogelijk aansluiten bij de huidige praktijk. Alle ketenpartners zorgen er primair zelf voor dat de regels van het experiment worden nageleefd. Toezichthouders voeren periodieke controles uit en treden op waar nodig. De commissie pleit voor gecoördineerd toezicht en samenwerking tussen alle actoren op het gebied van toezicht en handhaving. Omdat buurlanden met grensoverschrijdende effecten te maken kunnen krijgen is overleg met hen van belang, ook met het oog op eventuele afstemming ten aanzien van toezicht en handhaving.

Evaluatie van het experiment

Via een gedegen evaluatie moet worden nagegaan of na vier jaar een goed functionerende gesloten cannabisketen bereikt is. Vergelijkend onderzoek is nodig naar de effecten op bijvoorbeeld het gebruik van cannabis, het optreden van cannabisafhankelijkheid, cannabis-gerelateerde acute gezondheidseffecten, en overlast. De commissie vindt het experiment geslaagd als een gesloten cannabisketen realiseerbaar is gebleken en als de gemeten effecten gunstig zijn of geen verslechtering laten zien ten opzichte van de nu bestaande situatie. Een dergelijke uitkomst pleit in de ogen van de commissie voor regulering van de cannabisketen in Nederland. De commissie adviseert het experiment niet ongeacht de resultaten af te bouwen, en de bevindingen eerst te wegen alvorens te beslissen over het vervolg.

Deelnemende gemeenten

Na het voorliggende advies volgt later dit jaar een advies over de deelnemende gemeenten. Daarvoor is overleg nodig met het aan te stellen onderzoeksteam dat de opzet van procesevaluatie en effectmeting nader moet uitwerken. Het benodigde aantal gemeenten dient te volgen uit die precieze opzet en de noodzakelijke goede afspiegeling van de diversiteit aan typen gemeenten naar aantal inwoners, aantal verkooppunten, geografische spreiding en ligging al of niet aan de landsgrens.